

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

FILANTROPIE

Marie Hladká

17. 3. 2015

Struktura přednášky

- Vymezení a definování filantropie
- Vývoj a podmínky rozvoje filantropie
- Individuální dárcovství
  - Způsoby poskytnutí daru
  - Motivace dárců
  - Dobrovolnictví + jeho ocenění
- Firemní dárcovství
  - Co firmy darují + co z toho získávají
  - Motivace spolupráce x překážky ve spolupráci
- Fenomén veřejná sbírka

Úvod

- Co je to filantropie?
  - **filos-** milující +
anthropos - člověk
  - je to tedy **láska k
člověku**, lidumilnost
  - souhrn činností a chování,
které vedou k **vědomé
podpoře druhých osob**
(jednotlivců, skupin,
organizací)

Definice filantropie

- ***Filantropie je mechanismus, skrze něhož lidé vyjadřují své humánní impulsy a potvrzují svoje členství ve společnosti*** (Theresa Llyod)
- ***Filantropie zahrnuje dary nebo poskytnutí peněz na různé hodnotné dobročinné účely*** (Wikipedia)
- ***Filantropie se odkazuje na využívání osobního bohatství a schopností ve prospěch specifických veřejných účelů*** (Anheier)
- **Dobrovolné dávání za účelem podpory činností, které vedou k vědomé podpoře třetích osob (jednotlivců, skupin, organizací) bez nároku na finanční odměnu.**

Doplňte sami
dle definice.....

- Kdo dává:
- Co dává:
- Komu dává:
- Na co dává:
- Za jakých
podmínek dává:

George Soros

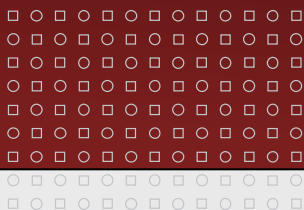
Altruismus vs. filantropie

Altruismus je morální princip předpisující upřednostnit účely jiných, potlačit vlastní egoismus nebo také nezištná služba bližnímu, ochota obětovat vlastní zájem ve prospěch jiných, mravní princip, podle něhož je blaho jiného a on sám mravně důležitější než mé vlastní já a vlastní blaho, resp. reálné chování založené na těchto principech nebo jim odpovídající. Altruismus je tedy morální princip i reálné chování, zaměřené na kohokoliv kromě nositele altruismu.

Filantropie je také reálné chování, řídicí se uvedenými altruistickými mravními principy, ale na rozdíl od altruismu se zaměřuje obecněji: nikoli jen na lidi z bezprostředního okolí nositele, nýbrž i mimo ně. Pojem filantropie je navíc bohatší o institucionální rozměr.

Kořeny a současnost filantropie

- Nejprve: péče o osiřelé děti, starce, chudé, ...
- Nyní: také péče o kulturní památky, duchovní blaho, vzdělávání, rozvoj vědy a výzkumu, ..
- Z historie filantropie se dozvídáme, že např.: *základním motivem vztahu k druhému ve starověku a středověku bylo Ježíšovo přikázání lásky "Miluj svého bližního jako sebe samého". Slovo milosrdenství obsahuje lásku, odpuštění i starost, péči, která vyplývá ze závazku vůči bližnímu.*
- *Renesance a osvícenství přineslo zcela nové motivy do filantropie, jde doslova o byrokratickou revoluci. Péče o chudé je promyšlena jakou součástí správy státu, stát organizuje a přebírá funkce původně církevních špitálů. Zde se začíná utvářet prostor pro filantropické aktivity významných společenských a kulturních osobností.*
- *Moderní industriální společnost národních států v době romantismu probouzí nacionální myšlení a formuluje myšlenku vzájemnosti. Péče o společné věci je obohacena hodnotou "národního života". Novým mohutným impulsem pro filantropii je pak kumulování kapitálu v rukou podnikatelsky úspěšných jednotlivců. Díky těmto motivům, větší organizovanosti a snadné komunikaci, začínají působit velké neziskové organizace typu Armáda spásy a YMCA - u nás známá jako Křesťanské sdružení mladých lidí.*

Bída jednotlivců + řešení individuálních problémů ⇒ racionální řešení problémů obecných

Samaritánovo dilema

James Buchanan (znáte z veřejných financí)

Pomáhat někomu znamená podlamovat jeho
motivaci pracovat

Pomáhat či nepomáhat?

Forma občanské spoluúčasti:

- Filantropie jako taková nabízí širokou škálu možností občanské participace na veřejném životě od „nenáročných forem“ občanské solidarity (anonymní účast na veřejných sbírkách) po **aktivní vstup do věcí veřejných** na různých rozhodovacích úrovních (podpora akcí proti postavení hypermarketu v obci, kde žiji, podpora snah vedoucích ke změně obecně platné legislativy).

Filantropické akty umožňují existenci občanského sektoru, jeho fungování, jeho činnost.

Dělení filantropie

- **Individuální: jedinec, rodina,**
  - Historicky nejstarší formou (poskytování almužen)

- **Institucionalizovaná: firemní, nadační**
  - Církevní společenství (již od 12. stol.)

Podmínky rozvoje filantropie

- Velký počet ekonomicky silných subjektů
- Výchova k filantropii (existence občanských organizací a jejich aktivit, vzdělávací soustava,...)
- Rozvoj komunit (inspirace občanů řešit věci veřejné)

INDIVIDUÁLNÍ DÁRCI

- Způsoby poskytnutí daru (finančního, hmotného, duševního,....)
  - Jednorázový příspěvek (zakoupení dárkového předmětu, propagačního materiálu, příspěvek do kasičky,....)
  - Pravidelná průběžná podpora
  - Větší dar na určitý projekt
  - Odkaz v závěti
  - Věcný dar
  - Návštěva benefiční akce, účast v loterii nebo v tombole
  - Pomoc se získáváním prostředků z okruhu rodin a přátel
  - Dobrovolnická práce

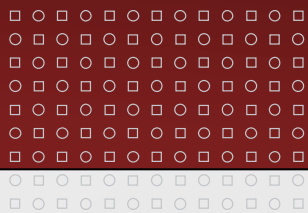
INDIVIDUÁLNÍ DÁRCI

■ Motivace dárců

- Starost - dárci leží na srdci řešení problému, snaha napomoci ho vyřešit
- Povinnost - pocit, že jsem bohatý a ostatní chudí, nebo, že jsem měl štěstí apod.
- Pocit viny - také časté, ale čekají, že darem problém zmizí (a vy s ním)
- Osobní zkušenost - skýtá další možnosti spolupráce s dárce
- Radost z dávání - jak prosté
- Osobní prospěch - dárci se může líbit, že je mu veřejně děkováno
- Být požádán - lidé nedávají, když je nikdo nepožádá
- Tlak okolí - dávají přátelé, kolegové
- Daně - nejsou hlavním motivem

Lidé rádi dávají peníze když:

- k tomu mají významný a neodkladný důvod
- jsou osobně zainteresovaní na výsledku podpořené činnosti
- vidí ostatní, jak časem i penězi přispívají na tutéž činnost
- vědí, že jim bude poděkováno
- vědí, že budou viditelně spojovaní s úspěchem projektu
- vědí, že budou pravidelně informovaní o rozvoji organizace
- vědí přesně, na co budou jejich peníze použity a že budou využity rozumně a šetrně
- vidí, že podpořená organizace má nadšení a odhodlání a že jistě získá peníze i od ostatních

Dobrovolnictví

Práce s dobrovolníky

■ Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě

Zákon stanovuje, že dobrovolníkem může být osoba starší patnácti let, pokud jde o výkon dobrovolnické služby na území České republiky, a osoba starší osmnácti let, jedná-li se o výkon dobrovolnické služby v zahraničí.

Dobrovolník vykonává dobrovolnickou službu na základě smlouvy.

■ Mezi hlavní zásady darování volného času patří:

- Dobrovolník by neměl nahrazovat práci profesionálů.
- Dobrovolník by neměl dělat činnosti, do kterých se nikomu nechce.

Dobrovolnictví....

- Všeobecná deklarace o dobrovolnictví , kterou v roce 2001 schválila Mezinárodní asociace pro dobrovolnické úsilí, popisuje dobrovolnictví jako „**základní stavební prvek občanské společnosti**, který uskutečňuje nejvznešenější aspirace lidstva - touhu po míru, svobodě, příležitostech, bezpečí a spravedlnosti pro všechny“. Dobrovolnictví je tedy chápáno jako veřejně prospěšná činnost, při které dáváme část svého času a sil ve prospěch potřebné organizace nebo člověka.

Dobrovolnictví....

Za dnešní **nejvýraznější problémy** v souvislosti s dobrovolnictvím v České republice jsou považovány:

- **kvalita** některých dobrovolnických aktivit,
- **nízké povědomí** o hodnotě dobrovolnictví,
- **legislativní zakotvení** některých dobrovolnických aktivit, patří sem:
  - nutná novela zákona o dobrovolnické službě;
  - problematika získávání víz pro zahraniční dobrovolníky přijíždějící do České republiky;
  - uznávání dobrovolnické činnosti jako nefinančního plnění;
  - změna zákoníku práce z pohledu uvolňování zaměstnanců/dobrovolníků při mimořádných událostech;
  - spolupráce s managementem firem, kde je aktivní firemní dobrovolnictví jako součást občanské odpovědnosti firem
- **nedostatečné sdílení know-how** dobrovolnictví mezi lidmi a organizacemi.

Základní oblasti dobrovolnictví

- Dobrovolnictví s dětmi a mládeží
- Dobrovolnictví v církvích a náboženských společnostech
- Dobrovolnictví v kultuře a umění
- Dobrovolnictví při mimořádných a krizových situacích
- Dobrovolnictví v ochraně životního prostředí
- Dobrovolnictví v sociálních službách
- Dobrovolnictví ve zdravotnictví
- Dobrovolnictví ve sportu
- Komunitní dobrovolnictví
- Firemní dobrovolnictví
- Mezinárodní dobrovolnictví a rozvojová spolupráce

Kdo není dobrovolník

1) Osoba, která vykonává dobrovolnickou činnost je v pracovněprávním vztahu k příjemci činnosti

2) Osoby vykonávající civilní vojenskou službu (dříve)

3) Členové Červeného kříže

4) Dobrovolní hasiči

Uplatnění dobrovolníků v ČR

- **Ochrana životního prostředí (Hnutí DUHA, Děti země, Český svaz ochránců přírody)**
- **Humanitární organizace a organizace na ochranu lidských práv (ADRA, Člověk v tísni při ČT)**
- **Sociální a zdravotní oblast (Česká katolická charita, Fokus)**
- **Kulturní oblast**
- **Sportovní a vzdělávací činnost (Sokol, Skaut, Orel)**
- **Zahraniční dobrovolná služba (ADRA)**

Metody ocenění dobrovolné práce

1. Output-related method
2. Input-related method
3. MPSV

1. Output-related method

- Ocenění hodnoty poskytnutých služeb a odečtení jejich nákladů na vstup

Náklady na vstup = náklady na nábor a školení + vybavení a zařízení+ materiální náklady

2. Input-related method

- Vyjádření hodnoty času potřebného na práci
  - Náklady na pronájem placené síly k provedení práce
  - Průměrný plat specialisty na provedení neplacené práce
  - Tržní mzda, o kterou dobrovolník přichází výkonem neplacené práce

3. MPSV

- Kvalifikovaná práce - Průměrná mzda nebo 6.platová třída
- Nekvalifikovaná práce - minimální mzdové tarify v katalogu, vydávaném MPSV

Syndrom pomáhajícího

- „To, že jsem obdaroval žebráka, že jsem odpustil tomu, kdo mě urazil, že miluji dokonce nepřítele ve jménu Kristově je bezpochyby ctností. Co by se ale stalo, kdybych odhalil, že ten nejmenší ze všech, ten nechudší ze všech žebráků, ten nejdřezší ze všech pomlouváčů, že nepřítel sám je ve mně, že já sám bych potřeboval almužnu své dobroty, že já sám jsem si nepřítelem, jehož je třeba milovat?“ C. G. Jung
- Právě zájmy, proč člověk pomáhá mohou být i negativní: **substituční** (léčení komplexů), **sexuální**, **moc** (touha po uplatnění), **víra** (sebeobětování se - já budu sloužit a půjdu do nebe)

FIREMNÍ DÁRCOVSTVÍ

- **Co mohou firmy poskytnout NNO?**
  - Finanční prostředky jako dar
  - Finanční prostředky jako sponzorství
  - Materiální dar
  - Nemateriální dary - poskytnutí prostorů, telefonů, zkušenosti, know-how, informace
  - Dobrovolnou práci zaměstnanců
  - Reklamu ve firemních materiálech
  - Sdílený marketing (cause related marketing)

FIREMNÍ DÁRCOVSTVÍ

- Co mohou NNO nabídnout firmám?
  - Reklamu, publicitu, podporu značky a image
  - Dobrý pocit
  - Poděkování, uznání
  - Protislužbu - informace, vzdělávání, zkušenosti, know-how, odborníky
  - Spolupráci při rozvoji komunity
  - Společné projekty či akce
  - Kontakt na cílovou skupinu

FIREMNÍ DÁRCOVSTVÍ

- **Motivy vzájemné spolupráce na straně firem?**
  - Snaha o uspokojení žadatelů
  - Daňové zvýhodnění, odpisy
  - Pozitivní odezva veřejnosti, lepší image značky
  - Loajalita zákazníků nebo oslovení nové cílové skupiny
  - Budování postavení v komunitě
  - Osobní zájem někoho z vedení
  - Spolupráce s NNO může být levný marketing a propagace
  - **ALE i:** pocit moci, praní špinavých peněz, distribuce starých nebo těžko použitelných věcí....

FIREMNÍ DÁRCOVSTVÍ

- **Překážky vzájemné spolupráce?**
  - Nedostatek informací o NNO, nedůvěra vůči nim
  - Nízká kvalita a prezentace projektů NNO
  - Nedostatečná profesionalita a amatérismus
  - Nedostatečná spolehlivost a obavy o zneužití prostředků
  - Nedostatečná motivace ze strany státu
  - Jiné priority a cíle
  - Nedostatek disponibilních zdrojů
  - Považování takto vynaložených zdrojů za „neefektivní“ investice

Typy projektů, které firmy rády podporují

- Významné místní projekty v oblastech, kde výrazněji působí.
- Prestižní umělecké a kulturní akce.
- Sportovní akce a utkání, zvláště ty, které se těší velké oblibě veřejnosti.
- Aktivity, které souvisejí s jejich produktem. Například výrobce zmrzliny by mohl mít zájem o podporu neziskových organizací, které pracují s dětmi.
- Projekty ekonomického rozvoje - protože vzkvétající ekonomika prospívá podnikání.
- Ekologické projekty - protože dnes se o životní prostředí zajímá každý.
- Iniciativy, za kterými stojí prominentní osobnosti.

Typy projektů, které moc úspěšné nejsou

- **Místní projekty mimo oblasti**, ve kterých působí.
- **Čistě nominální oslovení** pro náboženské účely, i když to nevyklučuje podporu sociálních projektů realizovaných církevními organizacemi.
- **Oběžníková oslovení**, která jsou vytištěna a rozeslána stovkám firem. Ta zpravidla skončí nepřečtená v koši.
- **Kontroverzní témata**, ze kterých by mohla vyplynout negativní publicita. Firmy se rády drží na bezpečné půdě a zřídka podpoří organizace, které se aktivně věnují pořádání kampaní.
- **Zahraniční pomoc**, i když některé firmy podporují programy krizové a humanitární pomoci, protože jde o téma, jehož podpora se zamlouvá zaměstnancům.

VEŘEJNÁ SBÍRKA

- **Nejvyužívanější způsob filantropie**
- **Zákon 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a změně některých zákonů, přiměřeně jasně stanoví co sbírka je - sbírání prostředků od předem neurčeného okruhu přispěvatelů.**
- **Cílem sbírky je získat finanční prostředky!**
- **Sbírky jsou časově velmi náročné, nemůžete je svěřit dobrovolníkům.**

Účely veřejných sbírek: ZVÍŘATA....

ZVÍŘE V NOUZI český svaz ochránců přírody

SNÁZIME SE POMÁHAT ZVÍRATUM V NOUZI, POMOŽTE NÁM PROSÍM, I VY!
ZÁCHRANNÁ STANICE ŽIVOČICHŮ ROKYCANY

Chcete-li podpořit činnost naší záchranné stanice, odešlete prosím dárcovskou SMS ve tvaru
DMS ZVIREVNOUZI ROKYCANY
na číslo ☎ **87 777**
(Cena DMS je 30,- Kč, Zvíře v nouzi oběří 27,- Kč)
www.darcovskasms.cz
nebo zašlete finanční dar na číslo účtu
33 55 33 22 / 0800
var.symbol: 2901
www.zvirevnouzi.cz

ODCHYT, OŠETŘENÍ, LÉČBA A VYPOUSTĚNÍ ŽIVOČICHU
www.csop.erc.cz

dms darčíkovi
dárce
NADACE
ČESKÉ SPOŘITELNY

**NADACE
PARTNERSTVÍ
strom života**

SKANSKA
Corporate partner program

- VYKRAJIT DUBKŮ
- ZAJÍDIT KETINY
- ZASADIT STROM

**Adoptujte Strom života
pro své miminko!**

Vaše rozhodnutí může světu
www.stromzivota.cz
www.nadacepartnerstvi.cz

ROSTLINY, STROMY....

NADACE PARTNERSTVÍ strom života

SKANSKA
Generální partner programu

- VYKVAŘIT DUDLÍK
- ZARÍDIT KŘTINU
- ZASADIT STROM

**Adoptujte Strom života
pro své miminko!**

Vše rozhodnutí máš věst
www.stromzivota.cz
www.nadacepartnerstvi.cz

LIDÉ...

AKCE CIHLA
devátý ročník celonárodní sbírky
www.akcecihla.cz

**CHCETE SE CÍTIT
VÝJIMEČNĚ
DOBŘĚ?**

**KUPTÉ SI
CIHLU**

... a pomozte tak lidem s mentálním postižením
žít stejným život, jako je ten Váš!

TECHNIKA, PŘÍSTROJE....

1. a 2.
prosince
2004

SRDÍČKOVÝ DEN

č.ú. 83297339/0800
www.zivotdetem.cz

Již za 36 228 305,50 Kč zakoupilo občanské sdružení Život dětem zdravotnickou a přístrojovou technologii a další vybavení pro nemocné a postižené děti

Výtěžek sbírky je určen v Praze pro:
Kliniku dětského a dorostového lékařství VFN a 1. LF UK, Ke Karlovu 2,
Pediatrickou kliniku UK 2. LF a FN Motol,
v rámci České republiky pro:
dětská odd. nemocnic a zařízení pečující o nemocné a postižené děti, současně podpoříte občanské sdružení Život dětem, které může díky Vám pomáhat dětem z celé republiky.

Přispět lze také zavoláním na tel.číslo: **900 505 550**
(50 Kč/1 min v síti Českého Telecomu)

Zakoupením samolepicích
bloček s logem v min. hodnotě
30ti Kč
můžete pomoci i Vy

Občanské sdružení Život dětem
upřímně děkuje všem za příspěvek

VEŘEJNÁ SBÍRKA

■ Výhody

- Efektivita
- Příležitost pro změnu postojů u kontroverzních témat
- Spolupráce s dobrovolníky
- PR, příležitost pro NNO zviditelnit se
- Sbíрку můžete pořádat i velmi malého rozsahu

■ Nevýhody

- Organizačně náročné
- Omezení dané školním rokem, počtem dobrovolníků
- Trh začíná být přesycen

VEŘEJNÁ SBÍRKA

■ Typologie sbírek dle zákona

- Shromažďování příspěvků na předem vyhlášeném účtu
- Sběracími listinami
- Pokladničkami v místech určených k přijímání příspěvků
- Prodejem předmětů - příspěvek je zahrnut v ceně
- Prodejem vstupenek - příspěvek je zahrnut v ceně
- Pronájem telefonní linky určené ke shromažďování příspěvků z telefonního účtu
- DMS

VEŘEJNÁ SBÍRKA

- Pro pořádání sbírky musíte mít **osvědčení z příslušného Krajského úřadu.**
- Základem je **zvláštní sbírkový účet.**
- V oznámení je třeba uvést **účel sbírky a formu provádění.**
- Ideální je využít maximální možné délky stanovené zákonem a osvědčit sbírku na tři roky. V tomto případě, se podává **každoroční vyúčtování.**
- **O sbírce se účtuje odděleně od ostatního účetnictví organizace.**

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
MAGISTRÁT HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY
ODBOR DANÍ, POPLATKŮ A CEN

PIE

Toto rozhodnutí nabylo

právní moci dne 18. 3. 2009

za Magistrát hl. m. Prahy

V Praze dne 18. 3. 2009

-56-

Občanské sdružení
Liga proti rakovině Praha
Na Truhlářce 100/60
180 81 PRAHA 8

Č.j.	Vyřizuje / linka	Datum
S-MHMP/231100/2009	Št.Jurech / 236002567	18. 3. 2009

Věc : Rozhodnutí o zahájení veřejné sbírky.

Odbor daní, poplatků a cen Magistrátu hlavního města Prahy, na základě předloženého oznámení o konání veřejné sbírky občanským sdružením **Liga proti rakovině Praha**, se sídlem Na Truhlářce 100/60, PSČ 180 81 Praha 8, IČO 00571555, ze dne 6. března 2009, jako příslušný správní orgán v řízení podle ustanovení zákona č.500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, rozhodl takto :

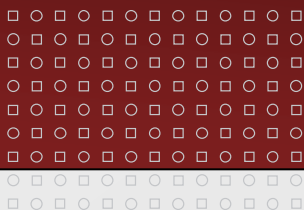
Podle ustanovení § 4 odst.2 zákona č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů (zákon o veřejných sbírkách), ve znění pozdějších předpisů, se občanskému sdružení **Liga proti rakovině Praha**, se sídlem Na Truhlářce 100/60, PSČ 180 81 Praha 8

s t a n o v u j e

zahájení veřejné sbírky na den 1. dubna 2009, za účelem získání peněžitých příspěvků na nádorovou prevenci, zlepšení kvality života onkologických pacientů, podporu přístrojového vybavení, výzkumné a pedagogické činnosti a na provoz občanského sdružení Liga proti rakovině Praha. Veřejná sbírka bude ukončena dnem 31. prosince 2009.

Veřejná sbírka bude prováděna na území České republiky, v souladu s ustanovením § 9 odst.1 písm.a) zákona č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů (zákon o veřejných sbírkách), ve znění pozdějších předpisů, tj. **shromážděním příspěvků na předem vyhlášeném zvláštním bankovním účtu** (§ 23) zřízeném pro tento účel u banky, a to po dobu uvedenou v oznámení o konání sbírky (účet č. 6500065/0300 ČSOB, a.s.), dále podle ustanovení § 9 odst.1 písm.d) citovaného zákona o veřejných sbírkách, tj. **prodejem předmětů**, jestliže je příspěvek zahrnut v jejich ceně, podle ustanovení § 9 odst.1 písm.e) citovaného zákona o veřejných sbírkách, tj. **prodejem vstupenek** na veřejná kulturní nebo sportovní

Sídlo: Mariánské nám. 2, 110 01 Praha 1
Pracoviště: Jungmannova 29/35, 110 00 Praha 1
tel. 236 001 111, fax 236 007 035
e-mail: dpc@cityofprague.cz

Více informací si můžete vyžádat v
Centru pro výzkum neziskového sektoru

Děkuji vám za pozornost :)

Marie Hladká
marie@hladka.cz

